

verslag

Vertegenwoordigers Ring 2 met de Inspectie van het
Onderwijs

Omschrijving	Overleg tussen de inspectie en vertegenwoordigers van het onderwijsveld en andere betrokkenen (georganiseerd onderwijsveld)
Vergaderdatum en -tijd	6 februari 2019, 13:00 - 15:00 uur
Vergaderplaats	Park Voorn 4, Utrecht
Aanwezig	AOC raad (E. Diepeveen), CNV (D. Ooteman), ISBO (G. Coban), LECSO (C. van Helvoirt, Kentalis (S. Peterink), Montessori college (B. Drop), VBS (E. Moolenburgh), Vereniging van vrije scholen (G. van Kempen), Verus (W. Neutel), VOO (L. de Voogd), VGS (P. Moens en K. de Groot), VOS/ABB (A. Toet), SVZH (J. Gommers), VO-raad (P. Groenewegen), M. Vogelzang (IGO), H. Pinkster (IvhO), Bert Bulder (IvhO), H. Brouwer-Klaveren (IvhO), C. Ligt (IvhO) P. Banis (externe voorzitter), B. Tütüncü (inhoudelijk secretaris)
Afwezig	NJPV, NDV, DS. G.H. Kerstencentrum, Ieder in

Contactpersoon
mevr. B.Tütüncü
Beleidsmedewerker

Datum
6 februari 2019

Onze referentie
5335034

Auteur verslag
mevr. B. Tütüncü

Bijlage(n)
1. Overzicht van de wet- en regelgeving
2. Ppt Leerpunten Maastricht
3. Ppt van de VO-raad onderzoek Commissie kwaliteit schoolexaminering
4. Ppt onderwijsresultaten
5. Notitie de inspectie en de Onderwijsresultaten

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering.

Mededelingen:

- Verus vraagt wat de inspectie doet met de motie Bisschop/Rog 35000 VIII 147? Het gaat om de interpretatie van de motie Rog/Bisschop waarin staat dat het schoolbestuur de schoolleider mag vragen om aanwezig te zijn als de inspectie tijdens een bezoek met het bestuur in gesprek gaat.
- De inspectie antwoordt dat het bestuur de delegatie bepaalt die bij het bestuursgesprek aanwezig is. Vrijwilligersbesturen mogen de directeur bij de ontmoeting laten aanschuiven.

2. Bijstelling onderzoekskaders 2019

Er wordt een toelichting gegeven op de jaarlijkse bijstelling van de onderzoekskaders voor 2019 (Bijlage 1). De leden kunnen tot vrijdag 15 februari schriftelijk te reageren. De conceptversies van de bijgestelde kaders ontvangen de leden van de Ringen zo spoedig mogelijk na 15 februari.

De leden van de Ringen worden gehoord. Een paar eerste reacties:

- Verus vindt dat de inspectie ver vooruitloopt op wetgeving die nog niet van kracht is. Het gaat om de wetgeving die o.a. gericht is op de

Datum

6 februari 2019

Onze referentie

5335034

actualisering van de deugdelijkheidseisen, in het bijzonder het verplaatsen van deugdelijkheidseisen betreffende financiële continuïteit en doelmatigheid van bekostigingsbesluiten naar formele wetgeving. Deze wet is in december 2018 aangeboden aan de Tweede Kamer en de beoogde datum van inwerkingtreding is 1 augustus 2019. De kans bestaat echter dat deze datum wordt uitgesteld naar januari 2020. Verus geeft aan dat nog lang niet zeker is dat deze wet door de Kamer wordt aangenomen en vindt dat er daarom nog niets over in het kader zou mogen worden opgenomen.

- De overweging van de inspectie om het nu al mee te nemen is omdat in de Tweede Kamer de vragen over het goed besteden van middelen alleen maar toeneemt en daarnaast kan het veld wennen aan vraagstukken rond financiële doelmatigheid. Het scheidt helderheid over de manier waarop de inspectie dit aspect nu en in de toekomst zal adresseren in het toezicht. De financiële componenten zaten al in de kaders, maar krijgen een sterkere wettelijke basis zodra de wet in werking treedt. De inspectie benadrukt dat het kader inhoudelijk hetzelfde blijft; voorlopig hanteert de inspectie dezelfde standaarden en invulling als nu.
- Verus heeft een vraag over pagina 4: is professioneel statuut verplicht of niet? De inspectie meldt dat het verplicht is en verwijst naar WPO artikel 32 lid 4 (en analoog art 32e, lid 4 WVO; art 31a, lid 4 WEC; art 4.1.3 WEB).
- VGS heeft een opmerking n.a.v. professioneel statuut. Dit is een onderdeel van Wet beroep leraar, hier heerst verwarring over. Hoe moet dat eruit zien, wie stelt het op, over wie en waarover moet het gaan.

3. Jaarwerkplan 2020 en Meerjarenbeleidsplan

Er wordt een toelichting gegeven op de (voorlopige) hoofdlijnen van het ontwerp Jaarwerkplan 2020 en het Meerjarenbeleidsplan. Daarbij wordt middels een presentatie inzichtelijk gemaakt hoe de eerdere inbreng vanuit de Ringen is meegenomen. Medezeggenschap werd het meest genoemd. Daarna: Status van de leraar - Burgerschapsonderwijs - Inclusief onderwijs en kansengelijkheid – Prestatiedruk leraren en leerlingen - Maatwerk / gepersonaliseerd leren – Schaduwonderwijs.

Nadere toelichting volgt in de vergadering op 15 mei.

Reacties van de deelnemers:

- Verus vraagt of de manier van kijken van de inspectie past op de huidige verschuivingen van de sectoren. De inspectie antwoordt dat er één aanpak is voor alle sectoren gezamenlijk.

4. Leerpunten VMBO Maastricht

De leerpunten uit de casus VMBO Maastricht/Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs LVO worden gedeeld.

De inspectie presenteert de aanbevelingen uit het auditrapport en het hierop gebaseerde actieplan VO (Bijlage 2).

Datum

6 februari 2019

Onze referentie

5335034

Aanbevelingen van de Auditdienst Rijk (ADR) onderzoek:

- Breng het interne toezicht bij onderwijsinstellingen meer in positie
- Investeer verder in het zicht wat er bij scholen op de werkvloer gebeurt
- Werk toe naar risicodetectie op basis van een totaalbeeld van een onderwijsinstelling en zijn omgeving
- Wees meer toegankelijk en benut als inspectie systematisch de meldingen en signalen van ouders, docenten en leerlingen
- Voor de korte termijn: werk aan herstel van de relatie met ouders en met LVO
- Treed bij een toekomstige crisissituatie de-escaleren op en communiceer helder over de gevolgen.

Leerpunten/ vervolgacties:

- Versterking van het toezicht op programma van toetsing en afsluiting (PTA's) en schoolexamens
- Uitbreiding risico detectie en expertanalyse
- Verscherpte aandacht voor signalen en signalenroute
- Verbeterd toezicht op governance
- Verbeterde afstemming werkgroep examens
- Verbetering relatie LVO en communicatie naar ouders LVO
- Plan crisiscommunicatie en management

De VO-raad licht de resultaten van het onderzoek Commissie kwaliteit schoolexaminering toe (Bijlage 3).

Vier aanbevelingen om kwetsbaarheden aan te pakken:

- Waardeer en verbeter de verbinding tussen schoolexamen en eigen onderwijsvisie
- Bewaak het afsluitende karakter van het schoolexamen
- Neem examencommissies op in het Eindexamenbesluit VO
- Zorg voor meer deskundigheid bij leraren en schoolleiding

Reacties van de deelnemers:

- AOC vraagt wat de inspectie doet met de aangeleverde PTA's.
- VGS vraagt hoe we een geval als VMBO Maastricht kunnen voorkomen? Wat maakt het verschil? Waar komt het eigenaarschap te liggen? VGS wil graag de klachten die bij de inspectie binnen komen inzien.
- De VO-raad antwoordt dat het instellen van uitgangspunten voor examenreglement en PTA en instellen van examencommissies kunnen helpen om het schoolexamen terug te brengen naar een beheersbaar geheel. Dit helpt om de onderwijskwaliteit op basisorde te brengen.
- VBS vraagt of we op een hoger abstractieniveau lessen kunnen leren.
- VOS/ABB vraagt hoe de sectoren uitgedaagd kunnen worden om zaken te veranderen. Hoe kan men besturen verleiden om mee te denken?
- LECSO vraagt hoe de signalen wegen.

- Vereniging van vrije scholen vraagt wat het effect van concurrentie is in Limburg op de onderwijskwaliteit (keuzevrijheid van ouders). Hoe kijkt de inspectie naar de verhouding schriftelijk examens en centraal examens.
- Verus vraagt wat de inspectie doet naar aanleiding van de LVO-affaire? Heeft zij haar aanpak en strategie gewijzigd, worden er andere keuzes gemaakt?
- De inspectie antwoordt dat niet alle risico's zijn te voorkomen. Een risicoarme toezichthouder bestaat niet. Terugkijkend is het eenvoudiger om verbanden te zien. De inspectie heeft al een brede risicoanalyse. Deze wordt verder aangescherpt.
De inspectie besteedt tevens aandacht aan de verhouding schoolexamens en centraal examens. De inspectie heeft de aandacht voor de schoolexamens in de loop van de jaren verlicht omdat zij het vertrouwen had dat de sectoren dit voldoende in beeld had. Dit is een misvatting gebleken. Op dit moment pakken we het samen met de sector weer op, maar het eigenaarschap moet uiteindelijk bij de onderwijsbesturen liggen. Het bestuur is verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit op de scholen. Daar hoort toetsing en examinering bij.
- De VO-raad antwoordt dat schoolexamen schooleigen beleid is. In de aanbeveling is het rendementsdenken niet opgenomen omdat de Commissie ten Dam geen adviezen geeft. Het is goed om gesprek te hebben over de positie van schoolexamen en centraal examen. Het is aan de school om de uitgangspunten die er geformuleerd zijn zo goed mogelijk af te wegen.

5. Onderwijsresultaten in PO, VO en MBO

Er wordt een presentatie (Bijlage 4) gegeven over de vraag hoe we tot een goed ambitieniveau voor de onderwijsresultaten kunnen komen en hoe de werkwijze van de inspectie met onderwijsresultaten hieraan kan bijdragen. De deelnemers van de Ringen hebben vooraf een discussienotitie ontvangen (Bijlage 5).

De inspectie is een verkenning gestart naar de manier waarop onderwijsresultaten op langere termijn aandacht krijgen in het toezicht. Aanleiding daartoe waren:

- De wens om te stimuleren tot resultaten boven de basiskwaliteit.
- De vraag of er onnodige verschillen zijn in de benadering tussen sectoren.
- Vragen over de bruikbaarheid van eindtoetsen en examengegevens voor het inzicht in onderwijsresultaten.
- De observatie dat flexibilisering en maatwerk in het onderwijs toenemen en dat die, naast andere innovaties in het onderwijs, gevolgen zouden moeten hebben voor de beoordeling van resultaten.
- De vraag of voldoende rekening gehouden wordt met het geven van kansen aan leerlingen.

In het toezicht zijn al ontwikkelingen gaande die blijken geven van andere visie op het gebruik van onderwijsresultaten. Hier laat zich een ontwikkeling zien naar een sturingsmodel met twee pijlers: enerzijds duidelijkheid over de gewenste

(hoofd)doelen en anderzijds de gedeelde verantwoordelijkheid van besturen, onderwijsprofessionals en overheid.

Omgang met onderwijsresultaten in toekomst.

- De ijkpunten moeten opnieuw samen bepaald worden:
  - Verbinding leggen tussen nationale en internationale indicatoren?
  - Duidelijk en breed zicht op de functies van het onderwijs
  - Steeds kijken wat in welk kwadrant past qua aanpak.
  - Individualisering en flexibilisering hanteerbaar maken
- Innovatie in onderwijs kan op spoor zetten van nieuwe manieren om opbrengsten in beeld te brengen op een doelmatige manier.
- Resultaten van en voor leerlingen blijven centraal.
- De versnippering in resultaatinformatie is groot. Datakwaliteit is ook een probleem. Kan er niet één Onderwijs Kennis Centrum komen, waar de data en expertise van NCO, Vensters, Cito, etc. samenkomen en dat zorgt voor informatie waar iedereen het mee doet?

Vragen aan de deelnemers:

- Deelt u probleemstelling en zoekrichting?
- Hoe kan de inspectie op een goede manier stimuleren tot goed onderwijs?
- Hoe kunt u de komende tijd onze partner op dit onderwerp zijn?
- Deelt u onze behoefte aan minder versnippering in de informatiestroom?

Reacties van de deelnemers:

- VGS deelt de behoefte aan een Onderwijs Kennis Centrum. Daarnaast noemt VGS dat het van belang is om verbindingen te maken schoolbesturen en directeuren. Gesprek met het veld moet duidelijkheid geven wat wel en niet mogelijk is. De rolopvatting beïnvloedt een goed gesprek. Verder is het van belang om ook naar internationale verbanden te kijken.
- SVZH geeft aan dat het van belang is om overeenstemming te bereiken over wat een leerling kan en of de leerling op de juiste plek zit. Op dit moment wordt er sterk gekeken naar het geaggregeerd niveau van de opbrengsten onderwijs taal en rekenen als maat van kwaliteit. Het is van belang om bewust te zijn dat dit een smalle kijk is op onderwijskwaliteit en dat er ruimte gecreëerd moet worden om de breedte in beeld te krijgen.
- Verus vraagt of de kaders van de inspectie toegesneden zijn op onderwijs aan 10-14 jarigen.
- LECSO vindt het een complex probleem. De kinderen kunnen gekwalificeerd worden in bepaalde niveaus, maar de vaardigheden kunnen ontbreken. LECSO vraagt ook aandacht voor deze leerlingen.
- VOS/ABB vraagt hoe de verbinding is met kansengelijkheid?
- De inspectie meldt dat de sectorale blikken niet helpen om naar de doorlopende leerlijnen te kijken. De inspectie kijkt met de huidige aanpak over bestaande systemen heen. Objectieve toetsen dragen bij aan kansengelijkheid. Wanneer dit losgelaten wordt, leiden bepaalde groepen

Datum

6 februari 2019

Onze referentie

5335034

eronder. De inspectie is op zoek naar een paar ijkpunten die consensus over wat erg echt toe doet kan versterken..

De inspectie zal in het nieuwe onderwijsresultatenmodel kijken naar de vastgestelde referentieniveaus. Binnen dit model wordt verder gebruik gemaakt van een nieuwe maat om rekening met de leerlingenpopulatie te houden. Het is niet de bedoeling dat ondergrenzen het uitgangspunt voor scholen worden: deze waarden zijn echt een minimum waar vrijwel iedere school aan zou moeten kunnen voldoen. Verder kan een Onderwijs Kennis Centrum een belangrijk rol vervullen.

6. Rondvraag en sluiting

De deelnemers hebben geen vragen en de vergadering wordt afgesloten.